

Elevens navn:		Skole:		Klasse:	
Bilag 1: Første udgave af registreringskema					
ktion):					
Forår 09:					
Synsvinkel	Spørgsmål	Lingvistiske træk			Sæt kryds
Genre	Hvilken genre er teksten?	Beretning. Fiktion: angiv litterær genre, fx fabel			
		Instruktion			
		Informerende beskrivelse			
		Forklaring			
	Andet: hvad:				
	<i>Tekststruktur 1</i> Er tekststrukturen i overensstemmelse med <i>genren</i> ?	- se papiret Struktur og sproglige mønstre, opfølgingsdag 1			5: 4: 3: 2: 1:
	<i>Tekststruktur 2</i> Er niveauet for tekststrukturen forventeligt for <i>klassetrinnet</i> ?				5: 4: 3: 2: 1:
Leksikalsk tæthed	Hvor skriftsprogsagtig er teksten?	Antal indholdsord : antal sætninger = indeks			Indeks:

Diskurs	<i>Nominalgrupper 1</i> Er brugen i overensstemmelse med <i>genren</i> ?	Fx: består kernen overvejende af personlige pronominer eller substantiver? er de korte/lange?	5: 4: 3: 2: 1:
	<i>Nominalgrupper 2</i> Er niveauet for brugen af nominalgrupper forventeligt for klassetrinnet?		5: 4: 3: 2: 1:
	<i>Nominaliseringer 1</i> Er brugen i overensstemmelse med <i>genren</i> ?	Fx: behandles processer som sager i informerende beskrivelser og forklaringer? i beretninger som beskrivende, vurderende eller lignende?	5: 4: 3: 2: 1:
	<i>Nominaliseringer 2</i> Er niveauet for brugen af nominalisering forventeligt for klassetrinnet?		5: 4: 3: 2: 1:
	<i>Procestyper 1</i> Er brugen i overensstemmelse med <i>genren</i> ?	Fx: er teksten overvejende præget af materielle processer eller af relationelle processer? er der mentale og verbale processer?	5: 4: 3: 2: 1:
	<i>Procestyper 2</i> Er niveauet for brugen af procestyper forventeligt for klassetrinnet?		5: 4: 3: 2: 1:
Register	<i>Kommunikationsmåde 1</i> Er sprogbrugen i overensstemmelse med <i>genren</i> ?	Hvordan fremstilles ”viden” – som hverdags-/common sense eller som faglig un common sense-viden – eller for fiktive teksters vedkommende: med en æstetisk kvalitet?	5: 4: 3: 2: 1:
	<i>Kommunikationsmåde 2</i> Er niveauet for kommunikationsmåden forventeligt for <i>klassetrinnet</i> ?		5: 4: 3: 2: 1:

Vurdering

Vi vil gerne have to vurderinger: dels af teksten i forhold til synsvinklen (genre, register og diskurs),¹ dels jeres vurdering af niveauet i forhold til hvad der kan være forventeligt på klassetrinnet.

5 = i høj grad

4

3= delvist

2

1= slet ikke

¹ begrundelse for at vurdere i forhold til en norm: på den måde kan vi få nogle pejlemærker i en udvikling på tværs af klassetrinnene. Se også David Rose's artikel Scaffolding Academic Literacy. 2007, findes på <http://www.readingtolearn.com.au/pdf/Scaffolding%20Academic%20Literacy%20with%20Indigenous%20Health%20Sciences.pdf>

Bilag 2: Endelig udgave af registreringsskema

Klasse:

n):

Forår 09:

Synsvinkel	Spørgsmål	Præcisering	
Genre	Hvilken specifik genre er teksten? (fx fabel, anmeldelse, planche)		
	Hvilken hovedgenre tilhører teksten?		Sæt kryds
		Beretning	
		Instruktion	
		Informerende beskrivelse	
		Forklaring	
Andet: hvad:			
	<i>Tekststruktur</i> Er tekststrukturen i overensstemmelse med den specifikke genre?	- se papiret Struktur og sproglige mønstre, opfølgingsdag 1	3: 2: 1:
Leksikalsk tæthed	Hvor skriftsprogsagtig er teksten?	Antal indholdsord : antal sætninger = indeks Side 4 af 7	Indeks:

Diskurs	<i>Nominalgrupper</i> Er brugen i overensstemmelse med hovedgenren?	Fx: består kernen overvejende af personlige pronominer eller substantiver? er de korte/lange? Giv eksempler (max 3):	3:	2:	1:
	<i>Nominaliseringer</i> Er brugen i overensstemmelse med hovedgenren?	Fx: behandles processer som sager i informerende beskrivelser og forklaringer? i beretninger som beskrivende, vurderende eller lignende? Skriv de nominaliseringer der optræder i teksten (dog max 3):	3:	2:	1:
	<i>Procestyper</i> Er brugen i overensstemmelse med hovedgenren?	Fx: er teksten overvejende præget af materielle processer eller af relationelle processer? Er der mentale og verbale processer? Angiv hvilke procestyper der præger teksten:	3:	2:	1:
Register	<i>Kommunikationsmåde</i> Hvor fagspecifik er sprogbrugen i teksten?	Hvordan fremstilles ”viden” – som hverdags-/common sense eller som faglig uncommon sense-viden – eller for fiktive teksters vedkommende: med en æstetisk kvalitet?	3:	2:	1:
Samlet vurdering	Samlet vurdering af teksten i forhold til forventet skriftsprogligt niveau for det pågældende klassetrin?	Sæt kryds over niveau: på niveau: under niveau:			

Screening

Vi vil gerne have at I screener teksten i forhold til synsvinklen (genre, register og diskurs)² ved brug af følgende talværdier:

- 3 = i høj grad
- 2 = delvist
- 1 = slet ikke

Leksikalsk tæthed

- er et mål for tekstens grad af skriftlighed – hvor langt til højre i register-kontinuumet den placerer sig.

Metoden går ud på at finde gennemsnittet af leksikalske ord pr. sætning: jo højere gennemsnittet er, jo større er tekstens leksikalske tæthed.

1. Tæl antal sætninger – højst 1 side

En sætning er

- en hovedsætning (inkl. dem med udelads subjekt, fx: *hunden kommer løbende og ser helt vild ud* = 2 sætninger)
- en ledsætning (fx (...) *da han kom. (...) for at få del i kagen*).

3. Tæl antallet af leksikalske ord

dvs. ord som har en betydning i sig selv som fx hus, gade, pige, dreng, menneske, tanke, sød osv. Hvis man slår sådan et ord op i en ordbog, vil man få en omskrivning af hvad det betyder. Dem I skal hoppe over, er de såkaldte grammatiske ord, dvs. ord som ikke i sig selv betyder noget, men som så at sige klistrer ord og sætninger sammen, som fx og, at, mens, hun, nogle, udtrykker noget logisk som fx mere, ikke, på den ene side osv. Leksikalske ord kan man tegne/forestille sig sådan lidt firkantet sagt, mens de grammatiske ikke kan.

Grænsen mellem leksikalske og grammatiske ord er ikke vandtæt – det kan bero på et skøn hvordan ordet bruges i den konkrete kontekst.

4. Divider antallet af sætninger med antallet af leksikalske ord

² begrundelse for at vurdere i forhold til en norm: på den måde kan vi få nogle pejlemærker i en udvikling på tværs af klassetrinnene. Se også David Rose's artikel Scaffolding Academic Literacy. 2007, findes på

<http://www.readingtolearn.com.au/pdf/Scaffolding%20Academic%20Literacy%20with%20Indigenous%20Health%20Sciences.pdf>

Regnestykket ser sådan ud:

leksikalske ord : sætninger = indeks for tekstens grad af skriftlighed.

Angiv indekstallet med 1 decimal.

Indekstallet er et cirkatal der giver et fingerpeg om hvor på på registerkontinuummet en tekst ligger.

Eks:

Tale/skriftsprog – et indeks
antallet af leksikalske ord : antal sætninger = indekstallet

Tekst a: *Aflysningen af museets ægyptiske udstilling og lukningen af vestfløjen pga. istandsætning standsede ikke 6. b.s besøg på museet.*
11 leksikalske ord:1 sætning = 11

tekst b: *6. b besøgte museet selv om den ægyptiske udstilling var aflyst og vestfløjen var blevet lukket fordi den skulle sættes i stand.*
9 leksikalske ord:4 sætninger = 2,25

OBS! Indekset for leksikalsk tæthed siger ikke i sig selv noget om sværhedsgraden, men siger noget om graden af skriftsprogsagtigt – og dermed naturligvis også noget om hvor langt sproget er fra en hverdags-dialogisk-samtale-fortællesituation.

Et indekstal på ca. 3,5 – 4 og derover ligger mest i retningen af skriftsprogsenden på et kontinuum mellem tale- og skriftsprog.

efter: M.A.K. Halliday 1989: *Spoken and written language*